

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu  ese de doua ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. post , cu bani gal'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 13. ANULU XII.

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl.  era pe o jumetate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12f pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 13 Februaru 1864.

Inseratele se platescu pentru inteia  ra cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua  ra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

In 1-a Martiu c. n. (ad. Marti) se va tin  siediuti'a lunaria a Comitetului Asociatiunei transsilvane pentru literatur'a rom na si cultur'a poporului rom nu. Respectivii D. D. membrii ai Comitetului, surtu postiti, a lu  parte la aceea. Dela presidiulu Asociatiunei transsilvane. Sabiu in 24 Februaru n. 1864.

Resultate din parlamentarismu.

E unu lucru pec tu de naturalu, pe at ta si de 'nda tinatu, că dupace a seversitu cineva vreunu opu mai importantu, sa arunce o reprivire asupr'a lui, c  sa se bucure de cele bune, ear de cele rele barem pe venitoriu sa scie a se feri.

O astfelu de ocaziune de reprivire ni se ofere insasi, f ra de a o caută noi, la incheierea sesiunei celei de optu luni a senatului imperialu.

Fatia cu multimea tempului, cu marimea capacit tii si energiei ablegatiloru si fatia cu numerulu celu enormu alu trebuintieloru constituionale ale tinerei Austrie, trebuie sa concedemu si la sferistu, ceace in decurgerea siediintieloru amu disu de at tea ori, ca rezultatele suntu prea putine si prea ne'nsemnate. Acést'a o-a recunoscutu si presedintele casei ablegatiloru, Dr. Hasner, cu o franchetia, ce face onore caracterului lui; dar o-a recunoscutu chiaru si cuventulu de tronu, in care se dice, ca sesiunea „nu se p te numi nefruptifera”, — o lauda, carea candu o canti mai cu lumin'a, o afli a fi mai multu o lina reprobare. Numai presedintele casei magnatiloru a facutu casei sele nisce complimente, cari pareca nu le aru fi prea meritatu.

Amu disu inca'n nr. din urma, ca lucrulu principalu, ce l'a facutu senatulu imperialu, a fostu fixarea bugetului pe anul venitoriu. Cu ocaziunea ac st'a nu potemu a nu laudă curagiulu, cu care unii ablegati traseru velulu de pe o multime de summe, cari se str cura că ap'a prin nesipu prin spezele statului. Ni s'a datu ocaziune de a aruncă o ochire asupr'a manipulariunei diferiteloru minister'e, — o ochire, care astadi p te se ia numai simplu spre sciintia, ear m ne poimane va sa ne aduca si folose practice. Amu fi orbi ori reutaciosi, candu n'amu recunosce, ca aceste doue lucruri mari: libertatea de a vorbi si facultatea de a control  organele esecutive, avemu de a le multiam  numai si numai constitutionalismului.

Noi credemu, ca precumu pentru unu individu de bune naravuri, asi  si pentru unu regimu constitutionalu si patrioticu nu poti face servitiu mai bunu si mai pretiosu, dec tu spunendu-i adevurul. De aceea sper mu, si suntemu fericiiti in ac sta sperantia, ca diferitele n stre ministerie voru fi ascultatu, si inca voru fi ascultatu nu numai cu urechile dar si cu inim'a, tanguirile at toru ablegati, care suntu si tanguirile tieriloru si ale popóreloru lor, nainte de t te asupr'a greut tii nesupportabile a dărilor, precumu si asupr'a intrebuintiarei at toru summe spre scopuri ne'trebuinti se seu celu putinu nu de lipsa urginte. Aceste tanguiri a trebuitu sa le auda mai cu s ma ministeriulu de finantie si de resboiu, — unu semnu invederatu pentru cine-lu va 'ntielege, ca unde d re pre popórele austriace mai tare.

Cautandu mai departe, — nu la ceea ce n'a facutu, ci numai la ceea ce a facutu senatulu imperialu in ac sta sesiune, afl mu mai at iu, — dopa fixarea bugetului si relasarea unui deficit de preste 40 milli ne pe anul 1864. — votarea celoru 20 milli ne de imprumutu pentru lips'a din Ungari'a. Ungari'a si de ac sta data va fi doritu de n'aru esist  senatulu imperialu, c ci regimulu voise a-i d  30 milli ne; cu t te acestea senatulu imperialu nu s'au aretatu mai putinu generosu, lasandu deschisa calea cereriloru suppletorie de mai tardiu. Altu castigu, ce-lu aduse sesiunea, fu

votarea legei pentru infiintierea liniei ferate dela Leopolea la Cernautiu, — o lege, a cărei bunatate o voru simli Galiti'a si Bucovin'a cu aceea bucuria, cu c ta intristare veduramu noi Ardeleni si Croatii cadiendu dorintiele n stre in ac sta privintia. — Mai departe au adusu sesiunea unele legi — le-amu pot  numi de interesu mai localu, precumu d. e. indreptatirea Evreiloru de a castig  proprietăti reale in Cernautiu, regularea v miloru de pe Elb'a s. a. De interesu mai generalu p te fuese proiectulu regimului pentru darea de luxu, carea dupace o vot  cas'a ablegatiloru in c te-va siediintie scumpe, ear cas'a magnatiloru cerc  a o ciopli si a o ciocarti, ministrulu de finantie o retrase de totu. Acestea dopa o retroprivire fugitiva, aru fi cele mai esentiale rezultate ale sesiunei decurse.

C tu specialu pentru noi Transsilvanii, noi ne bucur mu si de acele c te-va cuvinte rostite din partea ablegatiloru nostri, si cu deosebire de ablegatii nostri rom ni: Baritiu, Pope'a si Negruti. Dece ceriulu sa fia semintie cadiute pe pamentu bunu! Ear cu deosebire biseric'a rom na resarit na dia Ardelu are dreptulu de a se bucură de ac sta sesiune; căci ea in urm'a staruintieloru celoru neobosite ale veneratului seu capu, a castigatu 25,000 f. pe anu pentru imbunatirea lefei episcopesci, precum si pentru organisarea consistoriului si a seminariului seu. Si deca unde-va, apoi de siguru aici er  de cea mai urginte trebuintia unu astfelu de ajutoriu, f ra de care ambe aceste institute erau cond mnate la o subsistintia mai multu vegetat re dec tu vietuit re. Clerulu si poporulu rom nu, care are o memoria at tu de credinciosu pentru binefaceri primite, va sci apretiu acestu nouu testimoniulu alu faptului: ca elu de aici incol  nu mai e „nemernicu intru Israelu.”

Prete totu insa, că sa dicemu totulu in cuvinte pu'ne, rezultatele cele bune ale sesiunei decurse au fostu mai multu morale dec tu materiale. Baremu aru fi ale celei venitoare de ambele feliuri!

In privintia formei din afara s'a facutu cu senatulu imperialu schimbarea aceea, ca au intratu in elu si ablegatii transsilvani. Prin ac sta largire a complexului seu er  'n dreptu senatulu imperialu de a se proclamă pre sine completu, perfectu, reprezentanti'a imperiului. Cumca insa ac sta proclamare, carea 'n adeveru si urmă, fu mai multu numai o forma, dec tu o fapta complinita, necombatuta, se vede chiaru din cuvintele ministrului de statu cav. de Schmerling, care, candu aduseru Ryger si consotii proiectulu sciutu pentru unitatea justitiei din totu imperiulu, fu celu d'ant iu a-lu combate cu cu aceea, ca unu obiectu de at ta importantia nu se p te lu  la pertractare, p na candu nu voru fi de fatia reprezentantiu tuturoru regatelor si tieriloru. Ce documentu mai trebuie, pentru de a constată, ca regimulu insusi simte stirbitur'a corpului legislativu imperialu!

Un'a din cele mai triste esperintie insa, ce ni le relas  ac sta sesiune, suntu cuvintele aruncate ici coela de unii membri ai casei magnatiloru. P na candu Conte Thun si consotii cut za a afirm , ca legea finantiala (statorirea bugetului) nu e de ne'ncungiurata lipsa in Austri'a, ca senatulu imperialu n'are dreptulu de a se amestecă in afacerile din afara ale monarchiei — unu principiu, ce semena, că ou cu ou, cu assertulu: ca a-li semen  gradin'a cu semintie c tu de scumpe poti, dar a-ti face gardu la ea nu-ti e iertatu — si altele de felulu acel'a: p na atunci senatulu imperialu, că institutiune constitutionalu, nu se va pot  popularis  in opiniunea publica a popóreloru austriace; si acestea se voru uită la elu cu ochi suspiciosi de: Timeo Danaos! Si acést'a ne creduramu datori a o enunci  si aici, că sa nu se para, ca jurnalistie'a rom na nu tine s ma de cele se facu, se vorbescu si se cugeta in senatulu imperialu; că sa nu se para, ca ea nu scie apretiu constitutionalismulu si nu va pune t ta puterea sea pen-

tru așterea lui și pentru combaterea a totu, ce ne-aru aruncă de nou în calea cea piedisă a regressului.

Dela senatulu imperialu.

Indreptandu dis'a din nr. trecut: ca cas'a de susu aru fi avutu în 12 Febr. siedinti'a din urma, pecandu o avu numai în 13 Febr. (siedinti'a 31), avemu sa mai adaugemu, ca la 'nceputulu siedintiei presiedintele anuncia, ca Mai. Sea Imperatulu va priimi pre membrii ambeloru case în 14 ale curintei sér'a la 8 ore; ear Card. Rauscher invita pre membrii casei, a participá la rogatiunea de multiamita, ce se va face pentru incheierea sesiunii în catedral'a S. Stefanu.

La ordinea dilei e desbaterea a sup'r' a d'areideluxu. Dar fiindca inca si 'n titlu'a legi s'au escatu diferentie între ambele case, ear pentru deplin'a validitate a unui proiectu de lege, care sa se substerna Mai. Sele, e de lipsa consunanti'a între amendoune casele, pentru aceea ministrulu Lassér declara, ca regimulu re-trage proiectulu seu privitoriu la d'area deluxu. — Si asia acesta dare noua, cu carea era sa ne daruiesca anulu Domnului 1864, celu putinu deocampata aru fi pusa la o parte.

Apoi se mai desbatu: legea pentru luarea contributiei dela intreprinderi pe actii (sa se aduca altu proiectu în sesiunea cea mai de aprópe), dup'aceea legea pentru subscrip-tiunea obligatiunilor de statu (se priimesce), pentru regularea vâniloru de pe Elb'a (se priimesce), în fine pentru întrebuintiarea creditulu publicu de 40 millioe f. pe anulu 1864 (se priimesce).

În fine rostese presiedintele Principele Auersperg unu cuventu de incheiare, finitu cu acclamatuni pentru Maiestatea Sea Imperatulu, si Card. Rauscher multiamescă presidiulu pentru întiept'a conducere a desbaterilor.

Cu aceste siedinti'a si sesiunea se termina.

Sabiiu în 9 Februaru. Astadi, Domineca la 5 ore sér'a sosi din calatori'a dela Vienn'a Esc. Sea Parintele Episcopu Andreiu Br. de Siagun'a, insotitu de P. Protosinchelu Pope'a si intempinat de la Cristianu de on. membri ai Consistoriulu, ai corpulu professoralu, d. Consiliaru de instructiune dr. Vasiciu s. a. — Tinerimea clericalo-pedagogica pregatise veneratulu Archipastoru unu conductu de facile cu musica instrumentala si vocala; dar Esc. Sea, întielegendu de acest'a cu putine clipite nainte de fi surprinsu, si voindu a 'ncungiura ori-ce ostentatiune, deprecă acesta manifestare de veneratiune si pietate atatu în sér'a acest'a, catu si în cea urmatore, candu aceeași tinerime voi sa-i aduca acestu omagiu. — Audimu ca la Salisce (alu carei deputatu dietalu este, precum se scie), a fostu intempinat E. Sea în modulu celu mai festivu de întregulu poporu cu preotii 'n frunte.

Sabiiu în 10 Februaru. „Herm. Ztg.“ etc. aude, ca diet'a transsilvana se va conchiamá indata dupa serbatorile grecesci (va sa dica: resaritene) pe 9 Maiu. — Aceeasi foia spune, ca d. Maager, presiedintele camerei comerciale din Brasiovu, va catu de curendu sa mérga la Bucuresci. (Se vede ca negresitu în caus'a drumulu de feru transsilvano-romanescu.)

Din Zarandu, Bradu în 3|15 Februaru 1864.

Petrunsu de simtiulu nationalu, precumu si de innaintarea în cultura a scapatatulu poporu zarandeanu, ma si din acelu principiu: ca sa scia publiculu nostru romanu, ce bine mai póte esi si din acestu Nazaretu, vinu cu tota onorea a Ve rogá, Multu Stimat Dle Redactore alu „Telegrafulu Romanu“ ca sa inregistrati în colonele pretiuitulu diuarta urmatorele:

Lucruri maestrose si pistritie, în care-si afla multi placerea - candu scriu cev'a, eu nu Ve scriu, — ci Ve scriu numai de acelea, de care se intereséza astadi totu Románulu binesimlitoriu, — totu ce vreau sa dicu dara, este: O seurtă descriere a scolei normale dejá în fiintia, si a infiintiandulu gimnasiu romanescu gr. or. din locu; — unu lucru multu mai mare si mai laudabilu e acest'a, decatu l'aru poté descrie condeiulu meu; — fiindu inasa lucru de interesu comunu romanescu: nu me potu rabda a nu-lu dá în publicu si pana atunci, pana candu la timpulu seu-va esi din condeiulu altor'a în tota originalitatea lui. —

Nimeni n'aru crede, prin ce minune s'au infiintiatu acesta scola- si respective infiintiandulu gimnasiu romanescu din Bradu, — „contemta parva scintilla“ (dintr'o scanteja aruncata.) Trei preoti: parochulu nostru din Rud'a I. Ficarú, celu din Bradu G. Bogdanu si alu treilea din Dealu-mare Aa-

ronu Suciu, — fiindu cu o ocaziune de targu în cas'a proprietariulu acestui edificiu (celu mai mare în Bradu cu 2 caturi) petrecendu-si la olalta, proiectara între sine: ca acestu edificiu aru fi bunu menitu — si Dómne bine i-aru stá sa fia unu gimnasiu romanescu, — si 'ntr'acestea, si venira la ide'a: ca în ce tipu s'aru poté si cumperá dela proprietaru de acumu, adeca: facendu-se o colecta între preotii tractuali, s'aru poté totodata si platí. — „Ce ceri, jupane Franci, pe casele aceste, sa le cumparamu de scole romanesci, si sa-ti remana numele 'n veci scrisu în ceru si în totu Zarandulu?“ fu întrebatu proprietaru. — „Doue mii bani buni, Dloru preoti, si sa-mi fia iertatu mie si sotiei mele a locu în catulu de josu pan' la mórtea nóstra, ear dupa aceea sa remana si acest'a scolei“, fu respunsulu. — Bucuri'a fu tainuita pe unu momentu în bravii preoti, (dechiarandu între sine edificiu de gimnasiu romanescu). —

Acum'a sa trecu la cele ce au urmatu mai departe, adeca: la cumperarea edificiuulu amintitu si la crearea fondulu gimnasialu, care tote numai prin proni'a dumnedieiesca au urmatu un'a dupa alt'a, de si cu 'necetulu — dar fórte întieptiesce, dupa proverbiulu Románulu „Mergi incetu, s'ajungi departe.“

Bravii nostrii preoti, în dilele urmatore, ca sa nu pérda din mána unu obiectu atatu de maretiu, unu lucru ce duce la unu scopu si viitoriu atatu de doritu pentru poporulu romanescu zarandenu (celu mai seracu si mai insetatu de sciintia), se si dusera la Prea On. Domnu Protopopu alu Zarandulu I. Basi'a, Pré onoratu carui'a desfasurandú totu planulu urditu, în rogara, ca sa binevoiesca a le dá cea mai grabnica mána de ajutoriu — ceea ce se si facu, — cáci, amintitulu d. Protopopu, numai decatu conchiamá cercularminte pre toti preotii tractuali, spre a luá parte la planulu urditu de consotii lorú; multi se invoira a spriginí planulu consotloru lorú preoti; fost'au inasa si de acei'a, carii la tote aceste nu se 'nvoira a luá parte, din care causa Reverendisimulu d. Protopopu se vediu silitu, a face numai decatu oficiós'a aretare Inaltulu Ordinariatu Episcopescu ca supremulu Inspectoratu scolaru, — dela Inaltu carele, numai decatu, si pana la unulu, fusera parintescé sfatuiti si provocati, a-si jertfi pana si crucerulu celu mai de pre urma spre acestu scopu-santu si pré santu. — Resultatulu fu imbucuratoriú, ca glasulu Archiereulu induplecá si pre cele mai petrose inimi a luá parte la maretiulu edificiu. — Trebuie sa observezu cuvintele m. st. d. advocatu Dr. I. Brandusianu, carele, ca barbatu cu multa esperiintia si judecata chiara a disu: ca fórte întieptiesce a lucratu, cine au sciutu legá scól'a de biserică din mai multe privintie, dar mai alesu din acelu principiu: ca acest'a e unu mijlocu tare siguru de a nu cadé nici scól'a nici fondulu nici candu în máni straine, fiindu capulu acestor'a capulu bisericeii. —

Sa me intorcu la obiectu. Acumu se 'ncepura subscrierile dupa starea fiesce carui preotu, dela 30—50 f. v. a., premergendu insusi d. Prot'a cu esemplu, subscriindu 100 f. v. a. Bucuri'a era nespusa vedindu-se realizatu unu planu atatu de giganticu în felulu seu — cu privire la scopulu seu celu maretiu, — si ca sa fia lucru siguru de o parte, ear de alt'a, ca nu cum-va inimicii sa întrevina si sa restórne totu ce s'au pusu în lucrare cu atá'a ostenela: Reverendisimulu d. Prot. în pripa vení la Bradu, unde în presentia mai multoru preoti tractuali dedú arvuna susu memoratulu proprietariu de case o antecipatiune de 200 f. v. a. pe langá unu „Dómne ajuta!“ si cu acest'a targulu fuse incheiatu. —

Trecura 2 ani, si candu intraramu în anulu constit. 1861, Proni'a dumnedieiesca iar pasi la mijlocu. — Se infiintia si organisá comitatulu Zarandu constitutiunalminte, în frunte cu tramisulu de Dumnedieu Comite supremu romanu, si cu doi Vicecomiti romani: Dr. Hodosiu si A. Francu, cei mai info-cati si mai zelosi nationalisti romani, — despre cari chiaru si insusi fratii magiari dicu: ca, pre acesti 2 barbati i-au tramisu chiaru Provedinti'a si i-au datu Romániloru zarandeni. — Acesti barbati, informandu-se despre tote impregiurările edificiuulu cumperatu, precum si despre scopulu pentru care este menitu: în co'ntielegere ca Prea On. D. Prot. si preotimea tractuala, se pusera în capulu trebiloru — mai nainte lasate în letargia; — se formá unu comitetu scolasticu, ai carui membrii au constatu din capacitáfile cele mai insemnate ale amplotiloru romani si privati, precum si din preotime — în frunte cu desu memoratulu d. Protopopu respectivu ca Presiedinte. — Acestu comitetu, dupace urdi planulu celu mai ponderosu alu creári fondulu scolaru, totusi cu ajutoriulu celui de susu i-a succesu a si-lu vedé realizandu-se, — proiectandu „Oferrirea imprumutulu de statu alu totororu cumuneloru rom. ale Tractulu Protopres-

viteralugr. or. din susu din Comitatulu in-tregu." —

Lucru, precătu de intieptu a-lu proiectă, pre atātu de cu greu a-lu aduce în fiintia. — Comitulu scolasticu concrediu tôte lucrările urmānde Dloru Vicecomiti Hodosiu și Francu și Reverendisimului d. Prot. Basi'a, Pré stimati cari nu crutiara dle și nopti — nici obosintia, — ci, că nisce adevirati fii ai natiunei lorū, umblara din satu in satu, propunendu și desfasiurandu serimanului nostru poporu scopulu missiunei lorū, și cercandulu totodata, că sa le intinda și mână de ajutoriu prin oferirea cametelorū imprumutului de statu in folosulu unei scōle maretie infintiande in Bradu. — Ce lucru e mai cu greu decātu a cere dela Romānu in diu'a de astadi banulu? — și totusi Provedinti'a, ingrijinduse și de sōrtea Romānului, in-tr'atāt'a au induplecatu inim'a lui, incātu astadi comunele curatu romanesci au creatu unu fondu de (? Red.) și care fondu, pe di ce merge totu cresee cu 'ncetulu cu câte o comuna cu dōue, care scapa de intrigatorii lorū, — că candu vedi Dōmne, Romānului nu i-arū fi iertatu a-si face luisi unu bine nici din sudōrea lui propria! Si, că banii oferiti dreptu jertfa natiunala sa fia cātu se pōte mai bine intrebuintati, s'a decisu din partea comitetului scolasticu a se cumperă cu ei totu realitāti, — asiā s'a cumperatu inca in an. trecutū unu bunu (dominiu) in Comun'a Mihaleni cu 17 mii bani buni, care bunu, totu prin mari greutāti — abiā deveni possessiunea gimnasiului rom. din Bradu. — Ce mai este de facutu? Onorabilulu Comitatu scol. in siedinti'a s'a din 20. Sept. an. tr. decise infintiarea u-nel scōle capitale cu 2 clase, la carea anecsandu-se și scōl'a comunala a Bradului cu 2 despartiaminte: se formā o scōla normala cu 3 clase și 4 despartieminte, in care astadi suntū 130 de elevi romāni, — de sine se intielege, ca in tōmn'a an. curinte se va incepe 1-a classa a gimnasiului inferioru — La acestea Ve mai adangu, ca totu in folosulu fondului scolaru, se va infintiā cātu mai ingraba o biblioteca, spre care scopu sau și arangiātu pe 16|28 Fauru unu Balu rom., la care, că la o petrecere comuna, suntū pōtiti cercnarminte a luā parte toti, Romāni și neromāni, din sinulu comitatului — prin o lista de subscriere. — Altadata mai multe. I. Popescu,

Directorele interimalu alu scōlei capit. din locu.

Varietāti și noutāti de di.

(Necrologu.) In 8/20 Febr. reposā in Rasinari renumitulu economu și negutiatoru, intemeiatorulu fondului seraciloru din locu, emeritu jude și juratu comunalu, și curatoru bisericescu, Comanu Ciorann, cunoscutu in cercuri largi prin barbatia și starea sea cea straordinaria materiala. Reposatulu a fostu de 66, ani, și relasa 14 copii vii, și preste 20 nepoti de fii. Fia-i tieran'a usiora!

Reuniunea Damelor romāne din Lugosiu pregatesce pe 15|27 Februaru unu balu, dintr'alu cārui venitu curatu se voru impartasi studintii lipsiti. Multiamindu onoratei reuniuni și respective p. t. dōmnei Vicepresedinte Iosef'a Ratiu de Caransebesiu, pentru onorific'a invitare, ce ne face, dorimu din inima, că nobilele femei romāne din Lugosiu, demnele rivale ale demnelorū Brasiovene, sa-si veda incoronate silintiele: de a ajutori tinerimea romāna studiōsa, de celu mai frumosu successu. Ceea-ce le amu mai urā, dar nu atātu Dloru, cātu preste totu Romānilorū, e, că sa vedemu cātu mai curendu și 'n celalalte cetāti — și cu deosebire in Sabiu — o asemenea reuniune dēma de inim'a femeiesca.

(Orectificare.) „Dsiōr'a Dunc'a gandesce, ea e in spiritulu limbei nōstre a scrie precum urmēza: „Scii erasi, ca comtesa X, mervellōsa multu titrata, este o lanseusa. Lansorii și lanseusele abonda, e veru, la Parisu.“ Cine nu me crede, vedia „Amiculu familie“, pagin'a 256. Si apoi d-eii se supera vedindu-se criticata in „Telegrafulu Romanu“ din Sabiu, pentru „stilulu seu asiā de francesitu, incātu unulu, ce nu cunōsce acēsta limba, la tōta constructiunea se impedece.“ „Aghiutia.“

(Ape și poduri.) In tōte tierile podurile suntū deasupr'a apelorū; numai in Bucuresci apele suntū deasupr'a padurilorū, — dice fōi'a satirica: „Aghiutia.“

(Date statistice.) „Reform'a“ din Vienn'a, redigeata de Schuselka, aduce urmatōrele date statistice din Engliter'a. Dupa numerarea poporului din 1861. au tōte trele regatele (Engliter'a, Scoti'a și Iri'a) la olalta 29,321,288 locuitori. Din acestia 510 mai multi barbati decātu femei. Absenti erau 2,413,781, și e de 'nsemnatu, cum se incuibēza ei pretotindenea in tōte unghiurile pamentului, că asemenea albinelorū sa adune de pretotindenea miere și sa o care acasa, spre binele propriu și spre inavutirea patriei lorū. Cei mai multi dintre cei absenti, mai cu sēma Iri, locuiescu in Americ'a de medianōpte, adica 2,224,743; 25,884 traiescu in Fraci'a, 4092 in Belgiu, 827 in Olland'a, 1124 in Elveti'a, 7365 in Germani'a, 5467 in Itali'a, 2072 in Portugali'a, 3879 in

Spani'a, 525 in Greci'a, 2360 in Turci'a, 372 in Dani'a, 653 in Svedi'a, 3749 in Russi'a, 931 in Egiptu, 1072 in Chin'a, 30 in Persi'a, 81 in Iapani'a, 26 in Siamu, 125,379 in Indi'a, 3125 in Americ'a de medianōpte; cu totulu dar preste 8₀ din intrēg'a populatiune traiescu in strainatate. — (Si ore de ca sa se mire omulu mai multu: cum s'au imprasciatu ei preste tōta fati'a pamentului, ori cum statulu i scie pre toti și tine sēm'a de toti ai sei?)

Darurile pentru soldatii austro-prusi din Schleswig-Holstein continua a curge cu abundantia. Chiaru și dnariile germane facu colecte pe 'ntrecute. Intre cei mai insemnati daruitori din dillele din urma e comitetulu provincialu din Boemi'a, care a datu din fondulu tierci 10,000 f. v. a. in argintu.

Principatele romāne unite.

„Eta ce dice gazet'a le Nord dela 1 Februaru 1864. Gazet'a le Nord sciu lectorii nostri ca este gazeta muscalēscă, prin urmare și organu alu „coalitiunei monstruōse.“

„Dupa unu telegramu de la Bucuresci din 28 Ianuaru, reproducu de tōta press'a parisiana, afacerea monastirilorū inchinate s'aru fi terminatu cu desevarsire; cele 51 de milione de indemnitate s'aru fi acoperitu printr'unu imprumutu cu 7 la suta, care s'aru fi votatu de adunarea romāna.

„Nu scimu, cumu sa aperāmu pe confratii nostri contr'a falselorū versiuni, dupa cari se iau sa considere dreptu o afacere dejā regulata cestiunea asiā de complicata a monastirilorū inchinate. Noi potemu afirmā, fāra frica de a ne deminti cine-va, ca poterile garantatōre conventiunei sub-semnate la Paris in 19 Augustu 1850 suntū prea decise a luā in mână regulamentulū acestei cestiuni, pe care Principele Cuz'a s'a creditu autorisatu sa-lu rupa fāra concursulu lorū, in dispretiulu flagrante alu conventiunei de care e vorb'a.

„Sir H. Bulwer, alu cārui planu pentru regularea afacerilorū Romaniei l'amu incunoscintiatu, s'a intorsu la Londr'a, că sa ia cu guvernulu seu ultimele dispositiuni pentru reunirea conferintiei la Constantinopole, care se va insarcinā sa resolve cestiunea monastirilorū inchinate, precumu și de a stabili repausulu și ordinea Romaniei pe basi solide și durabile.“

Eata insa ce dicu in acēsta privintia și gazete L'Esprit Public de la 31 Ianuaru și L'opinion Nationale de la 30 Ianuaru, cari conducū, pre cumu se scie, politic'a Franciei și a suveranului ei.

L'esprit Public: „Diariile din Romani'a suntū pline de discursuri și de felicitāri adressate Principelui Alessandro Ioann pentru solutiunea, ce a datu guvernulu Principatelorū-unite cestiunei monastirilorū inchinate. Resulta din acēsta miscare a opiniunei in favōrea Principelui Domnitoriu ca partid'a vechilorū ospodari perde pucinulu teremu ce cōprinsese. Mai multu inca, se scie, ca acēsta partida, care divide tier'a in trei fractiuni deosebite, n'are altu sprijinu de cātu la straini. D. Bibescu represinta intrig'a muscalēscă, D. Styrbey intrig'a nemtiēscă, și D. Ioann Ghic'a intrig'a englesēscă.

Din diu'a candu Congressulu de la Paris a aruncatu ore care lumina asupr'a cestiunei Oriintelui, aceste intrige au perdutu tōta forti'a lorū. Totdeun'a va fi de ajunsu, in tempu normale, sa se demasce acesti intriganti, că sa se reduca la slabiciune. Insa evenimentele, cari se prepara in Principate, suntū asiā de gravi, in cātu Romānii trebuie sa vegheze cu luarea aminte asupr'a acelorū intriganti, capabili de intiepteri cu strainii.

A venitu momentulu, că Romānii sa se stringa imprejurulu Principelui lorū și sa-i dea totu seriosulu lorū concursu. Cestiunea Oriintelui este adeverat'a cestiune europēna, și sub acestu raportu, Romānii, Serbii, Montenegrenii și Grecii, cari suntū ore-cumu sentinele inaintate ale civilizatiunilorū occidentali, voru avē o mare missiune de implinitu. Se simte ca esista in aceste tinuturi elementele unei vaste confederatiuni, care pōte avē rolulu sa scape Europ'a de marea grija a cestiunei Oriintelui, care apēsa atātu de greu pe dēns'a, și care revine din tempu in tempu sa arunce alarma in spirite și sa impedece miscarea afacerilorū. HIPPOLYTE CASTILLE.“

L'Opinion Nationale „Pe candu pacea schiopātānda, fundata pe stipulatiunile de la 1815, este amenintata in centrulu Europei, pe tiermii Danubiului se petrecu lucruri, cari merita cea mai seriōsa atentiune.

Impinsa de Austri'a, Prussi'a, Angli'a și, se dice, și de Russi'a, Inalt'a Pōrta pare ca voiesce sa intrebuinteze forti'a spre a aduce la cunoscintia guvernulu romānu, ca concentra o armata la Siuml'a, la nordulu Balcanilorū, se prepara a stringe alt'a pe tiermii Dunarei, și cumpera in Austri'a cunantāti considerabili de pusce și de arme de tōta speti'a.

In adeveru, se scrie din Constantinopole, ca amenintiarea

de o aprindere generale in Europ'a este unic'a cauza a acestor preparative militare. Nu vomu contesta esactitudinea acestei asertuni; insa Romani'a nu e mai pucinu greu amenintata.

Principele Cuz'a nu s'a spaimentatu, confiscarea averilor monastiresci, cu o indemnitate, este unu faptu implinitu, si camer'a a terminatu cu desevarsire acesta afacere, votandu imprumutulu de 51 de millione negociatu de guvernul, si destinatu a indemnisa monastirile.

Pote se va acusa de temeritate guvernulu Principelui Alessandru Ioann I., insa elu nu lucrza cu usiurintia; elu se simte neaperatu sprijinitu, tare sprijinitu, si pote esista, cum s'a disu, unu tractatu de aliantia ofensiva si defensiva intre Romani'a, Serbi'a si Montenegro.

Aceste trei state suntu profundu solidarie: scopulu comunu ce urmarescu ele, este independintia complecta, pe care poterile cele mari li-au refusat'o pana acumu. Deci, deca Port'a, atacandu unu statu din acestea, aru provoca radicairea celorlalte doue, va isbuti neaperatu o insurectiune generale intre populatiunile crestine ale Turciei.

E unu punctu de vedere ce e bunu de insemnatu, in mijloculu complicatiuniloru, in cari se afla restulu Europei. Unu ast-feliu de evenimentu, in adeveru, aru pune pe Austri'a ca si pe Turci'a intr'o situatiune cu totul critica si periculosa. „Buciumulu.“

Principele domnitoriu va prolungi, dupacum se dice, sesiunea Camerei cu o luna, nepotendu-se termina inca tote insemnatele lucrari, ce mai are a deplini.

Prospectu politicu.

In dilele din urma ne aducu diuarele din acele parti, din cari inregistrasemu vre-o cateva lupte sangerose, sciri de pregatiri noue de versari de sange. Ele ne spunu, ca Danii cu ori ce pretiu voru a-si spalá pat'a, castigata prin perderea a doue provincii, aperiandu positiunile loru intarite in insul'a Alsen si positiunea dela Düppel. Diplomati'a se inculpa de cele mai multe diuarie sub cuventu, ca prin amesteculu ei au datu tempu Daniloru spre noue fortificari.

Unu altu reu se vede a se adauge la acesta cestiune, si adeca incalciturile, care pe di ce merge se facu mai evidente, intre aliati si federatiunali. Cesti din urma vedu in tote manoperatiunile aliatorulu in Schleswig-Holstein mesuri, cari dupa parerea loru suntu contradicatore politice nemtiesci si de a aceea, statele cele medie, cum suntu Bavari'a si Saxoni'a, voru se mobilizeze trupe, cari se nimicésca tendintiele aliatorulu si cu deosebire ale Prussiei in Holstein si Schleswig. Chiaru si pre aliati ni-i punu unele diuarie in tr'unu prospectu neimbucuratori, aretandu-i neconglasitori in politic'a loru fatia cu cele doue ducate, pentru cari sangerza trupele loru de prezentu. Caci pe candu Prussii, dupa cum cetimu, ocupa positiuni insemnate in Holstein, lasa functionari Dani in oficiele loru in Schleswig: comissarulu austriacu promite Schleswigiuniloru ca „tote dorintiele loru voru fi implinite“, adauge insa sub „uniunea personala a regelui Daniei, ca duce alu ducatorulu Schleswig-Holstein.“

In legatura cu cele de mai susu aducemu dupa Ost si West, ca Napoleon III. pote catu mai ingraha-si va parasit politic'a sea cea de reserva. Limbagiulu celu resbelicu alu diuariloru „la France“ si „le Temps“ suntu de o natura serioasa si afirmatore de disele despre Napoleonu. Totu acea foia ne asigura despre o intrevorbire intre baronulu Talleyrand si de Bismarck, in care cestu din urma sa fia dechiaratu, ca Prussiei e peste putintia, cu situatiunea de fatia a Germaniei, a persiste la stipulatiunile din 1852 in cestiunea danesa, si ca se vede necesitata de a urma si ea politicei franceze in Nizz'a si Savoya. Napoleon III., inchidendu unu ochiu la politic'a acest'a a Prussiei, se pote se specule la ceva provincii la Renu. In casu candu se aru intempla acest'a din partea aliatai Austriei, Napoleonu aru umili deodata politic'a Angliei, a Germaniei si a Austriei. Care aru fi ore folosulu Austriei in acestu casu, care noi nu-lu putem crede? Unu folosu forte moralu, forte idealu, dar de o camdata totusi pe langa nepopularitate in Germani'a. Nepopularitatea e simtita de pe acumu. Corespundintele lui Botschafter din Monacu (Muncheu) trage o paralela intre ceea ce au vorbitu Imperatul Austriei cu ocaziunea inchiderei senatului imperialu, si dice, ca pre langa ce au vorbitu despre intenerirea Austriei, de Germani'a au amintitu forte putnu.

Din Itali'a totu sciri contradicatore. Unele ne spunu de resbelu, altele de amanare. Mai reu aru crede cine-va ca stau lucrurile la Dunare, unde diuaristic'a concentra trupe turcesci spre pedepsirea principelui Cuz'a. Ca sa vada publiculu si opiniunea altoru diuarie despre pasii disului principe,

aduseramu si noi dupa Buciumulu vre-o cate-va pasagie. Tristu e cu tote acestea, ca certele in Principate nici adi numai au capetu, si ca camer'a aduce prin amendementele ei de garda nationala aduce confusiune in legea inarmarei propusa de guvernul.

Mai nou din campulu resboiului. Ostile germane si danese iara-si stau fatia 'n fatia: ceste in sianturile cele bine intarite dela Düppel (la marginea resaritena a Schleswig-ului) si in insul'a cea aproape Alsen; celea, si cu deosebire Prussii aproape de Düppel. Avantgardele se si 'ntalnira si se 'nceierara putintelu. Positiunea la Düppel si in Alsen, despre carea vomu aduce o scurta descriere in nr. celu mai de aproape, se dice a fi forte tare, si Germanii nu se credu cu Schleswig-ulu in mana, pana candu acele positiuni voru fi ocupate de Danesi. — Nevoi'a cea mai mare a trupeloru nostre va fi, ca Germanii n'au corabii, de ajunsu, pecandu marin'a danesa este forte buna.

Nr. 76—2 Concursu.

In Zsamulu micu e vacantu oficiulu invetiatorescu. Limb'a propunerei e serb'a si roman'a. Emolumentele suntu: 84 f. m. a. 30 meti de grau, 16 meti de cucuruзу, 100 pf. clisa, 50 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 4 stanjini de lemne, 3 jugere de pamentu si 1/2 jugeru de gradina si locuintia fara plata.

Cari dorescu a dobandi oficiulu acest'a, au pana in 4 Septembrie cu recursele loru si cu atestatul despre absolvatele sciintie, despre servirea de pana acumu si despre portarea sea morala si politica, in fine cu extractulu de botezu a se intorce la Consistoriulu Eparchiei Versietului.

Nr. 77—2 Concursu.

In satulu Silh'a e vacanta statiunea de Invetiatoru Limb'a propunerei e cea romana. Emolumentele suntu: 75 f. v. a. 11 meti grau, 15 meti cucuruзу, 75 pf. slanina, 75 pf. de sare, 11 pf. de lumini, 7 1/2 stangini de lemne, 4 jugere de livada, si locuintia fara plata.

Recurentii au cu atestatu despre absolvatele sciintie, despre portarea pana acumu a oficiului, si despre portarea sea morala si politica, impreuna cu Extractulu de botezu, in terminu de 4 septemani a se intorce la

Consistoriulu Eparchiei Versietului.

Nr. 78—2 PUBLICARE.

Prin acest'a se publica deschiderea concursului pe suplentia invetiatoresca din Beretiau, inzastrata cu emolumentele anuale de 56 f. v. a., 1⁵³³/₁₆₀₀ □ jugere de aratura, 2¹/₃ jugeri de livada, 1/2 jugeru de gradina, 26²/₃ chible de grau, 30 pf. de sare, 100 pf. de clisa, 16 pf. de lumini, 3¹/₃ □ de lemne, 5¹/₃ □ de paie, si cortelu liberu. Pana in 20 Martiu a c. pana candu doritorii de a cuprinde acestu postu suntu avisati a substerne acestui consistoriu diecesanu, recursurile sale providute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pana aci si despre purtarea sea morala si politica. Din siedintia consistoriala-scolastica, tinuta in Timisior'a in 28 Ianuaru 1864.

Preturile de piatia

din Sabiu, Marti in 11|23 Februaru 1864.

	fl.	xr.
Gráulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	73
„ de midilocu „	3	47
„ de cода „	3	20
Secar'a galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	47
„ de midilocu „	2	40
„ de cода „	2	33
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	73
„ de midilocu „	1	67
„ de cода „	1	60
Cucuruзуulu galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	47

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'adin Vienn'a in 11|23 Februaru 1864.

Metalicele 5%	71 45	Actile de creditu	177 70
Imprumulu nat. 5%	79 35	Argentulu	118 75
Actile de banca	770	Galbinulu	5 74

Correspondintia.

I. R. in R. Articululu e forte bucu, dar cuprinde unele pasage, ce ne oprescu a-lu priimi; binevoiti a dispune. — I. P. in S. Epistol'a din urma priimita; Ve raspundemu catu mai eurendu. Cartile le-ati priimitu?—